

به نام خدا

متن کامل توافقنامه ۱۷ ماده ای جمهوری آذربایجان و ارمنستان در کاخ سفید (۸ اوت ۲۰۲۵ / ۱۷ مرداد ۱۴۰۴)

متن توافقنامه برقراری صلح و روابط بین دولتی میان جمهوری ارمنستان و جمهوری آذربایجان

(وزیران امور خارجه جمهوری آذربایجان و ارمنستان)

ماده ۱: با تأیید اینکه مرزهای بین جمهوری‌های سوسیالیستی شوروی سابق به مرزهای بین‌المللی کشورهای مستقل مربوطه تبدیل شده و توسط جامعه بین‌المللی به این عنوان به رسمیت شناخته شده‌اند، طرفین (باکو و ایروان) حاکمیت، تمامیت ارضی و استقلال سیاسی یکدیگر را به رسمیت می‌شناسند و به آن احترام می‌گذارند.

ماده ۲: طرفین با رعایت کامل ماده یک، تأیید می‌کنند که هیچ ادعای ارضی نسبت به یکدیگر ندارند و در آینده نیز چنین ادعاهایی را مطرح نخواهند کرد. طرفین هیچ اقدامی، از جمله برنامه‌ریزی، آماده‌سازی، تشویق و حمایت از چنین اقداماتی که هدف آن تجزیه یا آسیب رساندن کامل یا جزئی به تمامیت ارضی یا یکپارچگی سیاسی طرف دیگر باشد، انجام نخواهند داد.

ماده ۳: طرفین در روابط متقابل خود، از استفاده از زور، یا تهدید به استفاده از زور علیه تمامیت ارضی یا استقلال سیاسی یا از هر طریق دیگری که با منشور سازمان ملل متحد مغایرت داشته باشد، خودداری خواهند کرد. آنها به هیچ طرف ثالثی اجازه نخواهند داد که از سرزمین‌های خود برای استفاده از زور علیه طرف دیگر که با منشور سازمان ملل متحد مغایرت دارد، استفاده کند.

ماده ۴: طرفین از دخالت در امور داخلی یکدیگر خودداری خواهند کرد.

ماده ۵: طرفین ظرف _____ روز پس از تبادل اسناد تصویب این توافقنامه توسط هر دو طرف، آنها روابط دیپلماتیک بین خود را مطابق با مفاد کنوانسیون‌های وین در مورد روابط دیپلماتیک و کنسولی (به ترتیب ۱۹۶۳ و ۱۹۶۱) برقرار خواهند کرد.

ماده ۶: طرفین با رعایت کامل تعهدات خود طبق ماده اول این توافقنامه، مذاکرات با حسن نیت میان کمیسیون‌های مرزی مربوطه را مطابق با مقررات توافق شده کمیسیون‌ها برای انعقاد توافقنامه تعیین حدود و علامت‌گذاری مرز بین طرفین انجام خواهند داد.

ماده ۷: طرفین نباید در امتداد مرز مشترک خود نیروهای هیچ کشور ثالثی را مستقر کنند. طرفین، تا زمان تعیین حدود و علامت‌گذاری آتی در مرز مشترک، اقدامات امنیتی و اعتمادسازی مورد توافق متقابل، از جمله در حوزه نظامی را با هدف تضمین امنیت و ثبات در مناطق مرزی اجرا خواهند کرد.

ماده ۸: طرفین عدم تحمل، نفرت و تبعیض نژادی، جدایی‌طلبی، افراط‌گرایی خشونت‌آمیز و تروریسم را در تمام مظاهر آن در بخش قضایی خود محکوم و با آن مبارزه می‌کنند و به تعهدات بین‌المللی مربوطه خود پایبند خواهند بود.

ماده ۹: طرفین متعهد می‌شوند که به پرونده‌های مفقودین و ناپدیدشدگان قهری که در درگیری‌های مسلحانه‌ای که هر دو طرف درگیر آن بوده‌اند، از جمله از طریق تبادل تمام اطلاعات موجود در مورد این افراد، مستقیماً یا با همکاری سازمان‌های بین‌المللی مربوطه در صورت لزوم، رسیدگی کنند.

ماده ۱۰: به منظور ایجاد همکاری در زمینه‌های مختلف، از جمله اقتصادی، جابجایی و حمل و نقل، محیط زیست، بشردوستانه و فرهنگی، طرفین می‌توانند در زمینه‌های مورد علاقه متقابل، توافق‌نامه‌هایی منعقد کنند.

ماده ۱۱: این توافقنامه حقوق و تعهدات طرفین را تحت قواعد بین‌المللی و معاهدات منعقد شده توسط هر یک از آنها با سایر کشورهای عضو سازمان ملل متحد نقض نمی‌کند.

ماده ۱۲: طرفین در روابط دوجانبه خود تابع قواعد بین‌المللی و این توافقنامه خواهند بود. هیچیک از طرفین نمی‌تواند به مفاد قوانین داخلی خود به عنوان توجیهی برای عدم اجرای توافقنامه حاضر استناد کند. طرفین، مطابق با کنوانسیون وین در مورد حقوق معاهدات (مصوب سال ۱۹۶۹)، از اقداماتی که به هدف و مقصود این توافقنامه لطمه می‌زند، خودداری خواهند کرد.

ماده ۱۳: طرفین اجرای کامل این توافقنامه را تضمین می‌کنند و یک کمیسیون دوجانبه برای نظارت بر اجرای توافقنامه حاضر تشکیل می‌دهند. این کمیسیون بر اساس روش‌هایی که توسط طرفین مورد توافق قرار خواهد گرفت، فعالیت خواهد کرد.

ماده ۱۴: طرفین بدون هرگونه خدشه به حقوق و تعهدات خود تحت قواعد بین‌المللی و سایر معاهداتی که آنها را در روابط متقابلشان ملزم می‌کند، تلاش خواهند کرد تا هر اختلافی را در رابطه با تفسیر یا اجرای این توافقنامه از طریق مشورت‌های مستقیم، از جمله در کمیسیون مذکور در ماده ۱۳ حل و فصل کنند. اگر چنین مشورت‌هایی ظرف ۶ ماه به نتیجه قابل قبولی برای هر دو طرف منجر نشود، طرفین به دنبال راه‌های دیگری برای حل مسالمت‌آمیز اختلاف خواهند بود.

ماده ۱۵: بدون مخدوش نمودن ماده ۱۴ طرفین موظفند ظرف یک ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این توافقنامه، هرگونه ادعا، شکایت، اعتراض، دادرسی و اختلافات فی‌مابین مربوط به مسائلی که بین طرفین قبل از امضای این توافقنامه وجود داشت را در هر مرجع قانونی پس بگیرند، رد کنند یا به هر نحو دیگری حل و فصل کنند و نباید چنین ادعاها، شکایات، اعتراض‌ها و دادرسی‌هایی را آغاز کنند و به هیچ وجه در چنین ادعاها، شکایات، اعتراض‌ها، دادرسی‌هایی که توسط شخص ثالث علیه طرف دیگر آغاز شده است، دخالتی داشته باشند. طرفین به هیچ وجه هیچ اقدام خصمانه‌ای علیه یکدیگر در زمینه‌های دیپلماتیک، اطلاعاتی و سایر زمینه‌ها انجام نخواهند داد، آن را مورد ترغیب قرار نداده یا در آن مشارکت نخواهند داشت و برای این منظور مشورت‌های منظمی انجام خواهند داد.

ماده ۱۶: این توافقنامه پس از تبادل اسنادی که مؤید تکمیل مراحل داخلی هر کشور و مطابق با قوانین ملی طرفین است، لازم‌الاجرا خواهد شد. این توافقنامه مطابق با ماده ۱۰۲ منشور سازمان ملل متحد ثبت می‌گردد.

ماده ۱۷: این توافقنامه به زبان‌های ارمنی، آذربایجانی و انگلیسی منعقد شده است و هر ۳ سه نسخه از اعتبار واحدی برخوردارند. در صورت اختلاف در معنای هر یک از مفاد هر یک از متون معتبر، متن انگلیسی ملاک خواهد بود.

متن کامل بیانیه مشترک ترامپ، پاشینیان و علی اف در کاخ سفید (۸ اوت ۲۰۲۵)

ما رئیس‌جمهور آذربایجان و نخست‌وزیر ارمنستان در تاریخ ۸ اوت ۲۰۲۵ در شهر واشنگتن ایالات متحده آمریکا دیدار کرده و اعلام می‌داریم:

۱- ما به همراه دونالد ترامپ رئیس‌جمهور ایالات متحده آمریکا شاهد پاراف‌شدن متن توافق‌شده «توافقنامه برقراری صلح و ایجاد روابط بین‌دولتی میان جمهوری آذربایجان و جمهوری ارمنستان» توسط وزرای امور خارجه دو طرف بودیم. در این راستا ما بر ضرورت ادامه اقدامات اضافی برای امضا و نهایتاً تصویب این پیمان تأکید کردیم و اهمیت تأمین و تقویت صلح میان کشورهای خود را برجسته نمودیم.

۲- همچنین شاهد امضای درخواست مشترک وزیران امور خارجه جمهوری آذربایجان و جمهوری ارمنستان به سازمان امنیت و همکاری اروپا (OSCE) درخصوص خاتمه روند گروه مینسک و ساختارهای مرتبط با آن بودیم. ما از همه کشورهای عضو OSCE می‌خواهیم این تصمیم را بپذیرند.

۳- ما بار دیگر اهمیت گشایش راه‌های ارتباطی به‌منظور تأمین حمل‌ونقل داخلی، دوجانبه و بین‌المللی بین دو کشور را بر پایه احترام به حاکمیت، تمامیت ارضی و صلاحیت دولت‌ها در منطقه و پیرامون آن برای ترویج صلح، ثبات و رفاه تأیید کردیم. این تلاش‌ها شامل ایجاد ارتباط بدون مانع بین بخش اصلی جمهوری آذربایجان و جمهوری خودمختار نخجوان و همچنین منافع متقابل برای جمهوری ارمنستان در زمینه ارتباطات داخلی و بین‌المللی می‌باشد.

۴- جمهوری ارمنستان برای تعیین چارچوب پروژه ارتباطی «مسیر ترامپ برای صلح و رفاه بین‌المللی» (TRIPP) در خاک خود با ایالات متحده آمریکا و «طرف‌های ثالث مورد توافق متقابل» همکاری خواهد کرد. ما عزم خود را برای تلاش با حسن نیت جهت دستیابی به این هدف در کوتاه‌ترین زمان ممکن تأیید می‌کنیم.

۵- ما بر ضرورت گام نهادن در مسیر آینده‌ای روشن که اسیر مناقشه گذشته نباشد، مطابق با منشور سازمان ملل متحد و بیانیه آلمانی ۱۹۹۱ تأکید می‌کنیم. پس از مناقشه‌ای که رنج‌های عمیق انسانی به همراه داشت، اکنون شرایطی برای آغاز روابط همسایگی میان دولت‌هایمان بر اساس مصونیت مرزهای بین‌المللی و عدم پذیرش استفاده از زور برای کسب سرزمین ایجاد شده است. این واقعیت که موضوع بازنگری نبوده و هرگز نخواهد بود، راه را برای بستن صفحه دشمنی میان دولت‌هایمان هموار می‌کند. ما هرگونه تلاش برای انتقام‌جویی را اکنون و در آینده قاطعانه رد و منتفی می‌دانیم.

۶- ما اطمینان داریم که این نشست سران بنیانی محکم برای پیشبرد احترام متقابل و صلح در منطقه ایجاد خواهد کرد.

۷- ما مراتب قدردانی عمیق خود را از دونالد ترامپ رئیس‌جمهور ایالات متحده آمریکا به خاطر مهمان‌نوازی صمیمانه و نقش مهم وی در پیشبرد عادی‌سازی روابط دوجانبه میان جمهوری آذربایجان و جمهوری ارمنستان در چارچوب میزبانی از این نشست مهم ابراز می‌کنیم.

این بیانیه در تاریخ ۸ اوت ۲۰۲۵ در شهر واشنگتن ایالات متحده آمریکا امضا شد.

Joint Declaration by the President of the Republic of Azerbaijan and the Prime Minister of the Republic of Armenia on the outcomes of their meeting in Washington D.C., United States of America

We, the President of the Republic of Azerbaijan and the Prime Minister of the Republic of Armenia, having met in Washington D.C., United States of America, on August 8, 2025. declare the following:

1. We and President Donald J. Trump of the United States of America witnessed the initialing of the agreed upon text of the Agreement on Establishment of Peace and InterState relations between the Republic of Azerbaijan and the Republic of Armenia by the Ministers of Foreign Affairs of the Parties. In this respect, we acknowledged the need to continue further actions to achieve the signing and ultimate ratification of the Agreement. and emphasized the importance of maintaining and strengthening peace between our two countries.
2. We also witnessed the signing of the joint appeal to the Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE) on the closure of OSCE's Minsk Process and related structures by the Ministers of Foreign Affairs of the Republic of Armenia and the Republic of Azerbaijan. We call on all OSCE participating States to adopt this decision.
3. We reaffirmed the importance of the opening of communications between the two countries for intra-state, bilateral, and international transportation for the promotion of peace, stability, and prosperity in the region and in its neighborhood on the basis of respect for the sovereignty, territorial integrity, and jurisdiction of the States. These efforts are to include unimpeded connectivity between the main part of the Republic of Azerbaijan and its Nakhchivan Autonomous Republic through the territory of the Republic of Armenia with reciprocal benefits for international and intra-state connectivity for the Republic of Armenia.
4. The Republic of Armenia will work with the United States of America and mutually determined third parties, to set forth a framework for the "Trump Route for International Peace and Prosperity" (TRIPP) connectivity project in the territory of the Republic of Armenia. We confirm our determination to pursue efforts in good faith to achieve this goal in the most expeditious manner.
5. We acknowledge the need to chart a course for a bright future not bound by the conflict of the past, consistent with the Charter of the United Nations and the 1991 Almaty Declaration. The conditions have been created for our nations to finally embark on building good neighborly relations on the basis of the inviolability of international borders and the inadmissibility of the use of force for the acquisition of territory after the conflict that brought immense human suffering.

This reality, which is not and should never be subject to revision, paves the way for closing the chapter of enmity between our two nations. We resolutely reject and exclude any attempt of revenge, now and in the future.

6. We express our confidence that this Summit is a strong foundation for mutual respect and the advancement of peace in the region.
7. We express deep gratitude to President Donald J. Trump of the United States of America for his gracious hospitality in hosting this important summit and for his significant contributions to advancing the normalization normalization of bilateral relations between the Republic of Azerbaijan and the Republic of Armenia.

The present Declaration was signed on August 8, 2025, in Washington D.C., United States of America.

Agreement on Establishment of Peace and Inter-State Relations between the Republic of Armenia and the Republic of Azerbaijan

The Republic of Armenia and the Republic of Azerbaijan (hereinafter, the Parties),
Realizing the urgent necessity of the establishment of a just, comprehensive and lasting peace in the region;

Desiring to contribute to that end through the establishment of inter-state relations;

Being guided by the Charter of the United Nations, the Declaration on Principles of International Law concerning Friendly Relations and Cooperation among States in accordance with the Charter of the United Nations (1970), the Final Act of the Helsinki Conference on Security and Co-operation in Europe (1975), and the Almaty Declaration of 21 December 1991, and *aiming to* develop relations on the basis of norms and principles enshrined therein;

Expressing their mutual will to establish good-neighborliness between them;

Have agreed to establish peace and inter-state relations between them on the basis of the following:

ARTICLE I

Having confirmed that the boundaries between the Soviet Socialist Republics of the former USSR became the international borders of respective independent states and have been recognized as such by the international community, the Parties recognize and shall respect the sovereignty, territorial integrity, inviolability of international borders and political independence of each other;

ARTICLE II

In full compliance with Article I, the Parties confirm that they do not have any territorial claims to each other and shall not raise any such claims in the future.

The Parties shall not undertake any act, including planning, preparing, encouraging and supporting such acts, which aim to dismember or impair, totally or in part, the territorial integrity or political unity of the other Party;

ARTICLE III

The Parties, in their mutual relations, shall refrain from the use of force or the threat of use of force against the territorial integrity or political independence or in any other manner inconsistent with the Charter of the United Nations. They shall not allow any third Party to use their respective territories for using force against the other Party inconsistent with the UN Charter;

ARTICLE IV

The Parties shall refrain from intervening with the internal affairs of each other;

ARTICLE V

Within ___ days after the exchange of instruments of ratification of this Agreement by both Parties, the Parties shall establish diplomatic relations between them in accordance with the provisions of the Vienna Conventions on Diplomatic and Consular Relations (1961 and 1963, respectively);

ARTICLE VI

In full compliance with their obligations under Article I of the present Agreement, the Parties shall conduct in good faith negotiations between the respective border commissions in accordance with the agreed upon regulations of the Commissions to conclude the Agreement on delimitation and demarcation of the state border between the Parties;

ARTICLE VII

The Parties shall not deploy along their mutual border forces of any third party. The Parties, pending the delimitation and subsequent demarcation of their mutual border, shall implement mutually agreed security and confidence-building measures, including in the military field, with a view to ensuring security and stability in the border regions;

ARTICLE VIII

The Parties condemn and shall combat intolerance, racial hatred and discrimination, separatism, violent extremism and terrorism in all their manifestations within their respective jurisdictions, and shall uphold their applicable international obligations;

ARTICLE IX

The Parties undertake to address the cases of missing persons and enforced disappearances taken place in the armed conflict which involved both of the Parties, including through the exchange of all available information about these persons, directly or in cooperation with relevant international organizations, as appropriate. The Parties, hereby, acknowledge the importance of investigating the fate of those persons, including searching for and returning the remains as appropriate and ensuring that justice is served in relation to these persons through proper investigations, as a means of reconciliation and building confidence. Corresponding modalities, in this regard, shall be negotiated and agreed upon in detail in a separate agreement;

ARTICLE X

In order to establish cooperation in various fields, including economic, transit and transport, environmental, humanitarian and cultural, the Parties may conclude agreements in respective areas of mutual interest;

ARTICLE XI

The present Agreement does not infringe upon the rights and obligations of the Parties under international law and treaties concluded by each one of them with other UN Member-States. Each Party shall ensure that none of the international engagements now in force between it and any third party undermine its obligations taken under this Agreement;

ARTICLE XII

The Parties in their bilateral relations shall be guided by international law and this Agreement. None of the Parties may invoke the provisions of its internal legislation as justification for its failure to perform the present Agreement.

The Parties, in accordance with the Vienna Convention on the Law of Treaties (1969), shall refrain from acts that would defeat the object and purpose of this Agreement prior to its entry into force;

ARTICLE XIII

The Parties guarantee the full implementation of this Agreement and shall establish a bilateral commission to oversee implementation of the present Agreement. The Commission shall work on the basis of modalities to be agreed upon by the Parties;

ARTICLE XIV

Without prejudice to their rights and obligations under international law and other treaties which bind them in their mutual relations, the Parties shall strive for settling any dispute with respect to the interpretation or application of this Agreement through direct consultations, including within the Commission referred to in Article XIII. Should such consultations not yield result acceptable for both Parties within 6 months, the Parties shall seek other means of peaceful dispute settlement;

ARTICLE XV

Without prejudice to Article XIV, the Parties shall withdraw, dismiss, or otherwise settle any and all interstate claims, complaints, protests, objections, proceedings, and disputes

related to the issues existed between the Parties before the signing of this Agreement in any legal forum within one month from the date of entry into force of this Agreement and shall not initiate such claims, complaints, protests, objections, proceedings, and shall not be involved in any manner into such claims, complaints, protests, objections, proceedings initiated against the other Party by any third-party.

The Parties shall not take, encourage or be involved in any manner in any hostile action against each other contrary to the present Agreement in diplomatic, information and other fields and shall conduct regular consultations to this end;

ARTICLE XVI

The Agreement shall enter into force after the exchange of instruments notifying about the completion of the internal procedures in line with the national legislations of the Parties. This Agreement shall be registered in conformity with Article 102 of the Charter of the United Nations;

ARTICLE XVII

The present Agreement is concluded in the Armenian, Azerbaijani and English languages, with all three texts being equally authentic. In case of divergence as to the meaning of a provision under any of the authentic texts, the English text shall prevail.

Date, venue